

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM

T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen

Projekt zriadenia a prevádzkovania samostatnej zvernice PITELOVÁ pre chov jelenej a danielej zveri

Zadávatel' :

**M&J BUSINESS, s.r.o.
Svätý Anton 2
969 72**

(Zvolen, január 2020)

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM

T. G. Masaryka 22, 960 01 Zvolen

TELEFÓN: 045/5314111
E-mail: nlc@nlcsk.org

Vedúci projektant:	Prof. Ing. Vladimír Čaboun, CSc	Bc. Ing. Ľuboš Halvoň, PhD. generálny riaditeľ	
Zodpovedný projektant:	Ing. Ivan Barbierik		
Objednávateľ	M&J BUSINESS, s.r.o. Svätý Anton 2 969 72		
Projekt zriadenia a prevádzkovania samostatnej zvernice PITELOVÁ pre chov jelenej a danielej zveri		Formát	56A4, 1A3
		Vyhotovené	Január 2020
		Účel	Projekt zvernice
		Č. objednávky	zo dňa 8.10.2019
		Počet vyhotovení	5 ks v tlačenej forme
		Počet strán (z toho príloh)	57 (20)

	str.
OSNOVA	3
Koncepcia rozvoja poľovníctva na Slovensku	5
Legislatívne základy tvorby, uznávania a prevádzkovania samostatnej zvernice	6
1. ÚVOD	9
1.1 Úvodná správna a historická dokumentácia	9
1.2 Civilizačné negatívne faktory	10
1.3 Výskyt zveri vrátane predátorov	10
2. OPIS PRÍRODNÝCH PODMIENOK	10
2.1 Členitosť terénu, nadmorské výšky	10
2.2 Geografické, geologické a hydrologické podmienky	10
2.3 Klimatické podmienky	13
2.4 Štruktúra poľovných pozemkov a ich obhospodarovanie	14
3. Štruktúra a podmienky chovu zveri	16
3.1. Navrhovaný normovaný kmeňový stav jednotlivých druhov zveri a navrhovaný koeficient prírastku	16
3.2 Návrh cieľovej vekovej a pohlavnej štruktúry a návrhy na odlov	17
3.2.1 Chovateľské ciele	17
3.2.2 Jelenia zver-manažment vekových tried	18
3.2.3 Daniela zver – manažment vekových tried	19
3.3 Kritériá chovnosti	20
3.4. Opis zootechniky chovu	20
4. Návrh biotechnických úprav	21
4.1 Lesotechnické opatrenia	21
4.2 Agrotechnické opatrenia	22
5. Technické zariadenia	22
5.1 Oplotenie	22
5.2 Kŕmne zariadenia, vnaďiská	24
5.3 Posedy, úprava vodných zdrojov a tokov	25
5.4. Ostatné poľovnícke zariadenia	28
6. Kalkulácia potreby krmiva	29
7. Zabezpečenie základného chovného stáda	31
8. Ostatné návrhy a odporúčania	31
8.1 Potreba poľovne upotrebitelných psov	31
8.2 Veterinárne opatrenia zohľadňujúce pohodu zvierat	31
9. Záver	33

10.	Prílohy	34
10.1	Súpis pozemkov, prehľad druhov pozemkov	35
10.2	Výpis z programu starostlivosti o les	36
10.3	Mapa poľovného hospodárenia	52
10.5	Zákres zvernice do katastrálnej mapy	53
10.6	Objednávka	54
10.7	Zoznam porastov a parciel zahrnutých do zvernice	55

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 548 z 29. novembra 2017 schválila koncepciu rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike – národný program rozvoja poľovníctva a zachovania genofondu voľne žijúcej zveri.

V časti 2.4.1 Zvernice sa píše:

Dôležité miesto v manažmente raticovej zveri zohrávajú zvernícové chovy. V minulosti slúžili najmä na introdukcii nových, nepôvodných druhov poľovnej zveri. Dnes sú zvernice dôležité pre poľovnícky výskum, chovateľskú prácu pri vnútrodruhovom výbere, v produkcii zveri na ďalšie zazverovanie, pri záchrane vzácnych a vymierajúcich druhov a pri karanténnom chove dovážanej zveri pred jej aklimatizáciou vo voľnej prírode, majú tiež komerčný význam a niektoré sú zároveň kultúrnym dedičstvom.

Cieľom chovateľských zámerov vo zverniciach je dlhodobá produkcia kvalitného prírastku raticovej zveri, ktorý bude používaný na zazverenie v iných zverniciach, na osvieženie krvi alebo na zlepšenie kvality a tiež oživenie chovov vo voľných poľovných revíroch. Dosiahnutie súčasnej kvality danielovej a muflonovej zveri na Slovensku je výsledkom zvernícových chovov bývalých podnikov štátnych lesov. Osobitnou skupinou zverníc sú prezimovacie zvernice. Ich hlavným poslaním je obmedziť škody spôsobované zverou počas zimného obdobia na lesných porastoch, tiež umožniť ľahšie prezimovanie zveri a znížiť jej straty, ku ktorým dochádza počas zimy. Zabezpečenie finančnej náročnosti zvernícových chovov je spojené s primeranou komercializáciou poľovníckej činnosti v nich. Z toho dôvodu je nevyhnutné dosiahnuť európsku kvalitu v poskytovaní služieb spojených s poľovníctvom.

V súčasnosti je na Slovensku evidovaných 45 samostatných zverníc na ploche 25 950 ha a 60 uznaných zverníc na ploche 4 086 ha. Na generačné účely je zriadených 17 uznaných zverníc, na aklimatizáciu zveri pred jej vypustením do revírov 5 zverníc, na prezimovanie zveri 2 zvernice, a 17 zverníc na výcvik a skúšky poľovne upotrebitelných psov.

Počet zverníc sa v poslednom období zvyšuje. Sú zárukou relatívne stabilných výsledkov aj bez hrozby nadmerných škôd spôsobených na poľnohospodárskych kultúrach. Kým v minulosti existovali zvernice výhradne štátnych organizácií, v poslednom období sa zvyšuje počet zverníc vo vlastníctve fyzických a neštátnych právnických osôb. Najpočetnejšie zastúpenie vo zverniciach má muflonia a danielia zver. Nedostatkom zverníc je, že jaré kmeňové stavy (ďalej len „JKS“) výrazne prevyšujú normované kmeňové stavy (ďalej len „NKS“) a nie vo všetkých z nich sa venuje dostatočná pozornosť zlepšovaniu

ich úživnosti a kvalitnému prikrmovaniu zveri. Často sa tu chovajú viaceré druhy zveri bez ohľadu na účel, za akým sa zvernice zriadili.

V súčasnosti, v súvislosti s rastúcim záujmom verejnosti o trávenie voľnočasových aktivít v prírode, sa ako problém javí nejasná právna úprava týkajúca sa vstupu verejnosti do zverníc.

K o n c e p č n é z á m e r y

Žiaduce je zvýšiť minimálnu výmeru samostatných zverníc na 100 ha a zväziť prísnejšiu reguláciu počtov a druhovej skladby zveri chovanej v samostatných zverniciach.

Je potrebné zakázať chov jeleňa siku vo zverniciach, okrem už existujúcich chovov.

Nevyhnutné je zamerať kontrolnú činnosť orgánov štátnej správy aj na funkčnosť oplotenia zverníc.

Pri uznaných zverniciach poľovnícke plánovanie a výkazníctvo viest' samostatne. Vysoké stavy zveri vo zverniciach modifikujú sumárne výsledky za poľovný revír, chovateľský celok až poľovnú oblasť.

Je potrebné hľadať kompromisné riešenie medzi požiadavkou verejnosti o umožnenie vstupu do zverníc pri rekreácii a oddychu a poľovníckym obhospodarovaním zvernice, s dôrazom na bezpečnosť verejnosti.

Legislatívne základy tvorby, uznania a prevádzkovania samostatnej zvernice

Samostatné zvernice legislatívne upravuje zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Konkrétne v § 6, ods.1, (prvá veta) je definovaná samostatná zvernica nasledovne:

“samostatnou zvernicou na účely tohto zákona je druh oploteného poľovného revíru s vhodnými podmienkami na intenzívny chov raticovej zveri, ktorými sú najmä dostatok prírodnej potravy a vody, podmienky na vývoj, pohyb, úkryt, pokoj a rozmnožovanie; ”

V § 6, ods.3 sa uvádza: *“Okresný úrad schváli v poľovnom revíri na žiadosť užívateľa poľovného revíru uznanú zvernicu, ak sú pozemky, z ktorých má byť zriadená, dostatočne veľké na účel, na ktorý má zvernica slúžiť, a ak sú ohradené tak, že znemožňujú únik zveri, ktorá sa v nich má chovať, ak ju žiadateľ vybuduje podľa projektu podľa odseku 4.”*

V §6, ods. 4 sa ďalej hovorí: *“ Pred vybudovaním oplotenia zvernice a uznaním zvernice podľa odseku 2 alebo schválením zvernice podľa odseku 3 okresný úrad posúdi projekt chovu*

zveri a výstavby oplotenia a potrebných zariadení vo zvernici, ktorý obsahuje aj štúdiu o vhodnosti prírodných podmienok a iných podmienok na intenzívny chov daného druhu zveri.”

Obsah projektu zvernice podľa § 3, vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 344/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve:

(1) Projekt samostatnej zvernice obsahuje tieto časti:

a) úvod

1. úvodná správna a historická dokumentácia, ak existuje,
2. poľovná oblasť, chovateľský celok
3. civilizačné negatívne faktory
4. výskyt zveri vrátane predátorov

b) opis prírodných podmienok

1. členitosť terénu, nadmorské výšky,
2. geografické, geologické a hydrologické podmienky,
3. klimatické podmienky,
4. štruktúra poľovných pozemkov a ich obhospodarovanie,

c) podmienky zaradenia do kvalitatívnej triedy

1. údaje na zatriedenie do kvalitatívnej triedy
2. navrhovaný normovaný kmeňový stav jednotlivých druhov zveri
3. návrh cieľovej vekovej a pohlavnej štruktúry a návrhy na odlov,

d) návrh biotechnických úprav

1. lesotechnické opatrenia,
2. agrotechnické opatrenia,

e) technické zariadenia

1. oplotenie,
2. kŕmne zariadenia,
3. posedy, úprava vodných zdrojov a tokov,
4. ostatné poľovnícke zariadenia,

f) kalkulácia potreby krmiva,

g) zabezpečenie základného chovného stáda,

h) ostatné návrhy a odporúčania

1. potreba poľovne upotrebitelných psov,
2. veterinárne opatrenia zohľadňujúce pohodu zvierat,

i) záver,

j) prílohy

- 1.súpis pozemkov, prehľad druhov pozemkov,
- 2.výpis z programu starostlivosti o les,
- 3.mapa poľovného hospodárenia.

V prílohe č. 5 tejto vyhlášky sú uvádzané kritériá na zaradenie zverníc do kvalitatívnych tried a určenie normovaných kmeňových stavov jednotlivých druhov zveri chovaných vo zverniciach (§ 8).

V §71, ods.1 písm.a) je stanovená doba lovu zveri:

„8. daniel škvritý od 1.septembra do 15.januára, danielka a danielča od 1.augusta do do 31.decembra,

9. jeleňeurópsky a jeliénča od 1. augusta do 15.januára, jelenica od 1.augusta do 31.decembra.“

V ods. 3 je upravená doba lovu zveri vo zverniciach : *„Vo zverniciach možno lov zveri, na ktorej chov zvernica slúži, vykonávať aj od 1. januára do 31.januára.“*

Po schválení zvernice sa ďalší proces jej manažmentu a manažmentu zveri bude riadiť platnými legislatívnymi predpismi na úseku poľovníctva.

ÚVOD

1.1 Úvodná správna a historická dokumentácia

Predkladaný projekt podáva návrh poľovníckeho obhospodarovania zvernice s názvom **„Zvernica PITELOVÁ“**.

Zámerom investora, ktorým je M&J BUSINESS, s.r.o., so sídlom Svätý Anton 2 je intenzívny chov danielovej a jelenej zveri.

Cieľom chovu by mala byť predovšetkým produkcia trofejí a produkcia diviny, pri rýchlom a efektívnom selektívnom love a samozrejme aj kvalitný poľovnícky zážitok. Zvernica prospeje k skvalitneniu, zachovaniu a ochrane genofondu zveri na Slovensku. Samotná prevádzka si pri intenzívnej starostlivosti a celoročnom prikrmovaní vyžiada vysoké finančné náklady, preto len intenzívne poľovnícke obhospodarovanie môže následne zaručiť ekonomickú návratnosť pri zabezpečení kontinuálneho lesníckeho a poľovníckeho využitia poľovných pozemkov.

Novobudovaná zvernica sa nachádza na pravom okraji súčasného poľovného revíru Males, ktorého užívateľom je taktiež spoločnosť M&J Business, s.r.o.

Historická dokumentácia súvisiaca s intenzívnym chovom zveri v uvedenej lokalite sa žiadna nenachádza.

Zvernica bude vybudovaná v okrese Žiar nad Hronom, v katastrálnom území Pitelová a z menšej časti leží aj v katastrálnom území Stará Kremnička, mimo zastaveného územia obcí. Zvernica sa nachádza severovýchodným smerom nad obcou Pitelová. Zvernica je situovaná len na lesných pozemkoch, ktorých vlastníkom je Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica a nájomcom a obhospodarovateľom pozemkov v zmysle zákona č.326/2005 Z.z o lesoch v znení neskorších predpisov je investor.

Zvernica sa bude nachádzať v uznanom poľovnom revíri Males, ktorý je zaradený v zmysle poľovníckej rajonizácie do poľovnej oblasti J XI Vtáčnik.

1.2 Civilizačné negatívne faktory

Zvernica nemá priame civilizačné negatívne faktory. Potencionálny zdroj tvorí blízkosť obce Pitelová – cca 0,5 km južne, ako atak ľudskou činnosťou /zber lesných plodov, vypaľovanie tráv, turizmus a pod./

1.3 Výskyt zveri vrátane predátorov

V lokalite budúcej zvernice sa dnes vyskytujú bežné druhy úžitkovej raticovej zveri (srnec, jeleň, diviak), zo zveri škodlivej líška, medveď, kuny, rys a pod.

2. OPIS PRÍRODNÝCH PODMIENOK

2.1. Členitosť terénu, nadmorské výšky

Zájmové územie leží v Banskobystrickom kraji, v okrese Žiar nad Hronom, katastrálne patrí navrhované územie v prevažnej miere do k.ú. Pitelová, z časti i do ku Stará Kremnička, orograficky je územie súčasťou celku Kremnické Vrchy.

Na tomto území sa nenachádza žiadne maloplošné chránené územie. Taktiež tu nie sú žiadne cenné rastlinné spoločenstvá, ktoré by mohli byť vyššou hustotou zveri decimované. Na záujmovom území platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny, v ktorom je oplocovanie a budovanie poľovníckych zariadení povolené bez obmedzenia.

Navrhovaná zvernica bude ležať v nadmorských výškach od 519 m n.m. (Teplý Grúň) do 531m n.m. (Kováčova Lúka). Terén je mierne členitý, s miernym sklonom v rozpätí 10 až 20%.

2.2. Geografické, geologické a hydrologické pomery

Geografické podmienky

Zvernica sa nachádza na Strednom Slovensku, na sever od rieky Hron. Nachádza sa na rozhraní Žiarskej kotliny a Kremnických vrchov.

Geologické a pedologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát (D. Vass a kol., 1988), je záujmového územia súčasťou oblasti Slovenského stredohoria, konkrétne juhozápadného okraja vulkanického pohoria Kremnické vrchy.

Oblasť Kremnických vrchov predstavuje mohutné vulkanické teleso. Hlavný vývoj pohoria sa uskutočnil v tret'ohorách v období baden - sarmat v niekoľkých etapách vulkanizmu, ktoré sa striedali s obdobiami deštrukcie a denudácie vulkanických komplexov.

Z morfológicko-štruktúrneho hľadiska sa v záujmovom území uplatňuje vulkanická bloková štruktúra.

Jej typickým prejavom sú hlboké doliny tvaru písmena „V“ bez údolných nív, alebo len so slabo vyvinutými nivami.

Pôdy v záujmovom území a v jeho širšom okolí, sú zastúpené hnedými pôdami s hrúbkou vrstvy 3-4 m, hlinitými, vododržnými, so stredným až nízkym obsahom humusu. Na zvetralinách podložných skalných hornín zalesnených častí územia, sú vyvinuté i mierne kyslé, oglejené hnedé lesné pôdy. Lesné pôdy sú plytké, štrkovité až balvanité.

Zalesnené časti územia sú pokryté prevažne listnatými, menej zmiešanými porastami. Z listnatých drevín prevažuje dub a buk.

Geologicko-tektonická stavba územia

Na základe výsledkov doteraz vykonaných prieskumných a výskumných prác je záujmové územie budované nasledujúcimi litostratigrafickými jednotkami :

- a. - neogénny vulkanický komplex Kremnických vrchov,
- b. - komplex kvartérnych sedimentov.

Neogénny vulkanický komplex

Pohorie Kremnické vrchy vzniklo v neogéne (mladšie tret'ohory) ako dôsledok intenzívnej vulkanickej činnosti.

Na geologickej stavbe záujmového územia sa podieľajú najmä produkty vulkanizmu tzv. II. andezitovej fázy.

Tieto sú reprezentované lávovými prúdmi pyroxénického andezitu a vulkanoklastikami - tufy, brekie, aglomeráty. Lávové prúdy často vytvárajú súvislé príkrovy, ktoré sú zložené zo súborov plošne menších i väčších lávových telies.

Bazálne časti lávových prúdov sú spravidla vo vývoji bazálnych brekcií, ktoré sú najmä na styku s vulkanoklastikami pórovité až extrémne napenené. Jednotlivé lávové prúdy sú od seba oddelené polohami vulkanoklastík zložených z explozívneho, príp. i redeponovaného materiálu. Vulkanoklastiká sa vyznačujú nízkou súdržnosťou a ich tmel tvorí popolovo - tufová zložka. Vulkanoklastiká sú na kontakte s lávovými prúdmi oxidované do hnedočervena - popolo- vo-piesčité tufy subakválneho pôvodu.

Na báze vrstvy vulkanoklastík sa spravidla nachádzajú andezitové aglomeráty chaotického zloženia a so zníženou súdržnosťou.

Podľa „Geologickej mapy Kremnických vrchov”, ktorú zostavili pracovníci Geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava, je vrcholová časť juhozápadného okraja pohoria budovaná epiklastickými vulkanickými brekciami s piesčitým matrixom a epiklastickými vulkanickými pieskovecami s vložkami siltovcov a pemzy.

Hlavný obsah tvoria fragmenty veľkosti 10 - 30 cm až bloky do 0,5 - 1,5 m. Matrix je tufovo-piesčitý, s vyšším obsahom drobných úlomkov. Hrubé až blokové brekcie akumulované v blízkom až bezprostrednom okolí extruzívnych telies a hrubých lávových prúdov sú uložené prevažne chaoticky. Kvartérne (štvrtohorné) sedimentárne horniny pokrývajú celý povrch záujmového územia a jeho širšieho okolia.

Plošne najväčšie rozšírenie majú deluviálne a eluviálne sedimenty. Najrozsiahlejšie akumulácie deluviálnych sedimentov sa nachádzajú na úpätiach svahov prechádzajúcich do úvalín. Hrúbka vrstvy deluviálnych sedimentov dosahuje v priemere 2 - 3 m, na úpätiach vyvýšení 4 - 6 m.

Deluviálne sedimenty sú prevažne tvorené jemnozrnnými sedimentami ílovito-hlinitého charakteru s variabilným podielom hrubozrnej, prevažne úlomkovitej frakcie.

Na strmých až stredne strmých svahoch majú deluviálne sedimenty štrkovo-ílovitý až úlomkovitý charakter.

Priepustnosť deluviálnych sedimentov, vyjadrená koeficientom filtrácie, dosahuje hodnoty n. $10^{-5} - 10^{-7} \text{ m.s}^{-1}$ v závislosti od obsahu ílovitej a štrkovej zložky.

V bezprostrednom podloží deluviálnych sedimentov a zároveň v bezprostrednom nadloží materských skalných hornín sa nachádzajú eluviálne sedimenty.

Eluviálne sedimenty vznikli rozkladom a zvetrávaním podložných skalných hornín. Majú charakter zahmleného štrku až zlepenca s koeficientom filtrácie n. $10^{-4} - 10^{-5} \text{ m.s}^{-1}$.

Eluviálne a deluviálne sedimenty vytvárajú súvrstvie zemín, v ktorom sú vzájomné prechody nepravidelné - miestami pozvoľné, miestami chaotické.

Súvrstvie kvartérnych sedimentov v záujmovom území dosahuje hrúbku 4-6 m.

Hydrologické podmienky

Podľa Atlasu SR (1980) je územie súčasťou chladnej oblasti, okrsku mierne chladného, vlhkého, vrchovinového, s priemernou teplotou vzduchu v júli 12-16 °C.

Priemerná ročná teplota vzduchu dosahuje 7,5 - 8,0°C.

Pre dané územie je charakteristická horská klíma s malou inverziou teplôt.

Snehová pokrývka trvá od decembra do marca, hĺbka premŕzania pôdy - 1,11 m (ON 73 6196).

Dlhodobý ročný úhrn zrážok dosahuje 750 - 800 mm. Typ režimu povrchového odtoku je dažďovo-snehový s akumuláciou v mesiacoch december až február, s vysokou vodnosťou v marci a v apríli.

Najvyššie prietoky na vodných tokoch sú v marci, najnižšie v septembri.

Špecifický odtok podzemnej vody z oblasti dosahuje cca 2 l/s/km². Dlhodobý koeficient odtoku podzemnej vody v juhozápadnej časti Kremnických vrchov je cca 8 %.

Z hydrografického hľadiska je záujmové územie súčasťou povodia rieky Hron. Priemerný povrchový odtok dosahuje 6,0 - 7,5 l.s'/km⁻².

Zrážky v dotknutom území sú ovplyvňované najmä orografiou. Dlhodobý priemer zrážok za obdobie (1931-1960) je 696 mm zrážok. V priemere medzi najdaždivejšie mesiace patrí jún a júl.

Priemerný úhrn zrážok v Hliníku nad Hronom za obdobie 1931-1960:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
46	47	46	42	68	72	80	71	44	58	67	55	696

Juhovýchodným okrajom zvernice preteká trvalý bezmený vodný tok prameniaci v lokalite Hajlúčka.. Tento zabezpečí dostatok vody na pitie, hygienu a bahnenie zveri. Stredom zvernice preteká v smere východ západ bezmenný potok so stálym prietokom vody. Na území zvernice sa nachádzajú aj menšie pramene, ktoré po úprave zabezpečia zveri dostatok vody. V lokalite Slatina sa nachádza občasný vodný zdroj a tak isto i na severe zvernice z Kováčovej lúky steká bezmenný potok. Potôčiky nie sú veľmi výdatné. Vo veľmi suchom období, ak vznikne potreba, bude sa musieť voda i dovážať. Ako trvalé riešenie však doporučujeme navŕtať studňu a tak zabezpečiť dostatok vody pre zver.

2.3. Klimatické podmienky

Klimaticky územie leží v teplejšej oblasti, s teplou kotlinovou klímou, s pomerne dlhým a teplým letom a krátkou chladnou zimou. Z hľadiska vlhového ide o mierne vlhkú oblasť.

Ročná priemerná teplota vzduchu sa pohybuje od 7,5 °C do 8,1 °C. Najteplejší mesiac je júl s priemernou teplotou 18,0 °C. Najchladnejší mesiac je január s priemernou teplotou okolo -3,0 °C. Žiarska kotlina je suchšia a teplejšia ako priľahlé horské oblasti a v zimných

mesiacoch máva vplyvom tepelnej inverzie chladnejšie počasie. Pre oblasť uvedieme niektoré klimatické údaje:

Priemerná teplota vzduchu v Žiari nad Hronom :

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
-3,0	-0,7	3,3	8,8	13,5	17,0	18,2	17,3	13,4	8,5	3,9	-0,7	8,3

Priemerný počet vetrov (v%) podľa SHMU za roky 1966-1975:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie
6,5	6,4	14,0	6,2	1,3	3,2	8,8	12,7	40,9

Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu za rok je 73%, najvyššia je v novembri 84%, najnižšia v júli 66%.

2.4. Štruktúra poľovných pozemkov a ich obhospodarovanie

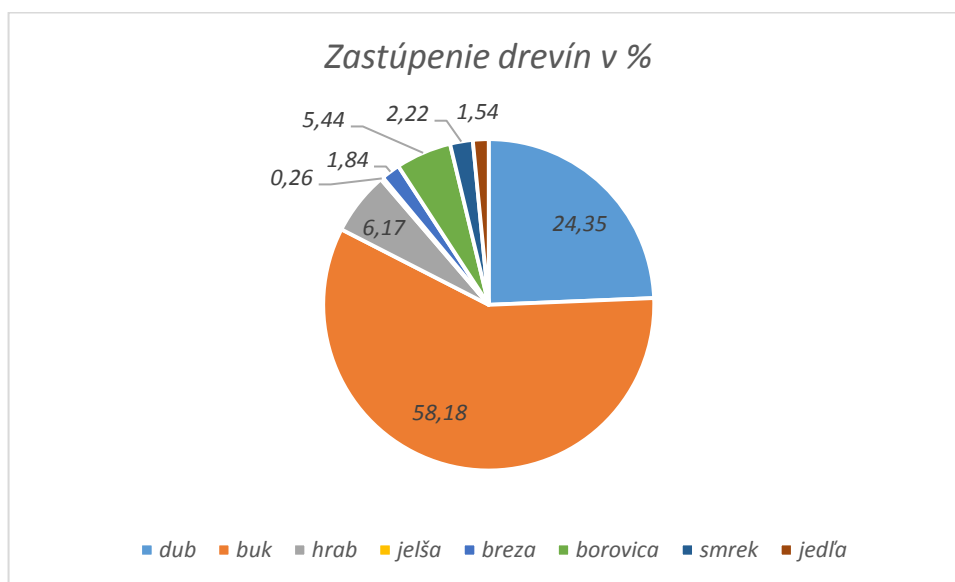
Poľovné pozemky tvoriace samostatnú zvernicu Pitelová sú ucelené lesné pozemky jedného vlastníka. Ich celková výmera je 154,4172 ha lesných pozemkov. Pozemky sú prístupné miestnou komunikáciou z obce Pitelová.

Z lesohospodárskeho členenia pozemky patria do lesného hospodárskeho celku (LHC) Kremnica, lesný celok (LC) Kremnica. Užívateľ zvernice je zároveň obhospodarovateľ dotknutých lesných pozemkov. Plán starostlivosti o les je vypracovaný na obdobie 10 rokov, s koncom platnosti v roku 2025.

Na území zvernice sa nachádzajú prevažne listnaté lesné porasty, ktoré tvoria zmiešané bučiny s dubom s prímiesou hraba. V týchto porastoch je z ihličnatých drevín vtrúsená borovica lesná so smrekom. Lesné porasty sú na základe súčasne platného Programu starostlivosti o les zaradené v 100% do kategórie hospodárskych lesov.

Drevinové zloženie v %:

DR	ha	%
db	37,46	24,35
bk	89,53	58,18
hb	9,49	6,17
jl	0,40	0,26
br	2,83	1,84
spolu	139,71	90,80
bo	8,38	5,44
sm	3,4	2,22
jd	2,37	1,54
spolu	14,16	9,20
	153,8785	100

Výmera a charakteristika plôch zvernice:

Výmera zvernice - súčasný stav

153,8785 ha lesné porasty (99,65%)
 0,5387 ha iné lesné pozemky (sklady, plochy poľov. hospodárenia) (0,35%)

154,4172 ha celkom (100,00 %)

Výmera zvernice - navrhovaný stav :

Navrhujeme zvýšiť existujúcu výmeru plôch PH2 a SK5 na výmeru minimálne 1,00ha, a vybudovaním dvoch liniek o spoločnej výmere 3,30 ha vzniknú plochy vhodné na zariadenie ako políčka pre zver.

V súčasnosti sa lesné porasty obhospodarujú podľa platného Programu starostlivosti o lesy. Po schválení projektu zvernice obhospodarovateľ lesa požiada o zmenu kategórie lesa na les osobitného určenia, na všetky porasty, do ktorých zvernica zasahuje.

3. ŠTRUKTÚRA A PODMIENKY CHOVU ZVERI

3.1. Navrhovaný normovaný kmeňový stav jednotlivých druhov zveri a navrhovaný koeficient prírastku

Zaradenie zvernice do kvalitatívnej triedy a určenie normovaných kmeňových stavov chovaných vo zvernici sa vykonalo podľa § 8 a prílohy č. 5. vyhlášky 344/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve.

Celé predmetné územie tvoria lesné pozemky, ktoré sú takmer na 100 % porastené lesnými porastami. Ostatné pozemky, ktoré zvyšujú úživnosť revíru – zvernice bude treba dobudovať.

Tab. č.1:

Kritériá zaradenia zvernice do kvalitatívnych tried tvoriaca prílohu č. 5 vyhlášky 344/2009.

Kvalitatívna trieda	Najnižšie zastúpenie drevín v % z porastovej plochy		Optimálne zastúpenie gaššana, pagaššana + plánky v % z plochy zvernice	Optimálna výmera úživných plôch v % z plochy zvernice		
	listnáče	z toho duby a buky		políčka	TTP	ohryzové plochy
I.	80+	60+	0,5 – 2 %	1	1 – 2	1
II.	65 – 79	45 – 59		2	1,5 – 3	1,5
III.	50 – 64	30 – 44		3	2 – 4	2
IV.	20 – 49	10 – 29		4	3+	4

Zastúpenie jednotlivých druhov drevín zvernici potrebných na zaradenie zvernice do kvalitatívnej triedy je uvedené v tabuľke č.1. Z tejto tabuľky je zrejmé, že prevažuje zastúpenie listnatých drevín (90,77% z porastovej plochy), z ktorých zastúpenie duba a buka tvorí 82,34% porastovej plochy.

Podľa tab.č.1 prílohy č.5 vyhlášky č.344/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov sú zvernice zaradené **do 1.kvalitatívnej triedy**.

Súčasná legislatíva nijako neobmedzuje kombináciu druhov raticovej zveri chovanej vo zverniciach, preto investor plánuje plochu zvernice využiť na intenzívny chov jelenej a danielej zveri.

Výpočet je normovaného kmeňového stavu je robený na výmeru 154,4172 ha oplotenej plochy zvernice na základe kvalitatívnej triedy zvernice a výmery oplotenej plochy

na jeden kus plánovanej chovanej zveri pripadá na 1 ks jelenej zveri 2,0 ha (tab.č.2). Teda na celú výmeru zvernice NKS predstavuje **77 ks jelenej zveri**.

Tab č.2.:

Výmera oplozenej plochy na 1 ks plánovanej zveri v ha /príloha č. 5 vyhlášky 344/2009 Z.z./.

Kvalitatívna trieda	Výmera oplozenej plochy na 1 ks plánovanej zveri v ha				
	jeleň	daniel	muflón	pasrnec, jeleň sika	diviak
I.	do 2	do 1,5	do 1	do 1,5	do 2,5
II.	2,1 – 2,7	1,6 – 2,1	1,1 – 1,5	1,6 – 2,1	2,6 – 3
III.	2,8 – 3,5	2,2 – 2,7	1,6 – 2	2,2 – 2,7	3,1 – 3,5
IV.	3,6 – 4,5	2,8 – 3,5	2,1 – 2,5	2,8 – 3,5	3,6 – 4
Koeficient prírastku	0,7 – 0,9	0,7 – 1	0,9 – 1,3	0,7 – 1	1,2 – 1,5

Časť jelenej zveri z NKS vo výške 25 % , t.j. 19 ks prepočítame na danieliu zver koeficientom 1,5 za 1 ks jelenej zveri podľa tabuľky č. 3, prílohy č.4 vyhlášky č.344/2009 Z.z. Teda 19 ks jeleních jednotiek x 1,5 = 28 ks danieliej zveri.

Tab.č.3:

Prepočítacie koeficienty jednotlivých druhov prežúvavej raticovej zveri

Druh zveri	Jelenia	Danielia	Muflónia	srnčia
Jelenia		1,5	2	3
Danielia	0,7		1,3	2
muflónia	0,5	0,7		1,5
srnčia	0,3	0,5	0,7	

Vo zvernici Pitelová sa bude chovať jelenia zver v počte 58 ks (NKS) a danielia zver v počte 28 ks (NKS).

Koeficient prírastku je odvodený z vyššie tabuľky č.2 prílohy č.4 vyhlášky č.344/2009 Z.z. pre jeleniu aj danieliu zver vo výške 0,8. Hodnota je odvodená v tejto výške z dôvodu zaradenia zvernice do I. akostnej triedy, vysokého podielu zastúpenia duba a buka, absencie predátorov na zveri chovanej vo zvernici a plánovaného aktívneho prikrmovania zveri.

3.2 Návrh cieľovej vekovej a pohlavnej štruktúry a návrhy na odlov

3.2.1 Chovateľské ciele

Chovateľským cieľom v chove raticovej zveri je dosiahnutie JKS, ktoré sú zhodné s normovanými kmeňovými stavmi raticovej zveri, pri dosiahnutí plánovaného pomeru pohlavia, plánovanej vekovej a pohlavnej štruktúry populácie a plánovanej vekovej štruktúry samčej zveri (§24, ods.1 vyhl.č.344/2009 Z.z.).

Na dosiahnutie chovateľského cieľa možno použiť pri raticovej zveri , manažment vekových tried alebo manažment trofejovej kulminácie (§24, ods.12 vyhl.č.344/2009 Z.z.).

Vo zvernici po dosiahnutí NKS zveri v primeranej vekovej a pohlavnej štruktúre doporučujeme vykonávať odlov zveri spôsobom manažmentu trofejovej kulminácie.

3.2.1 Jelenia zver – manažment vekových tried

Plánovaný pomer pohlavia je 1:1. Plánovaná veková a pohlavná štruktúra populácie je 40% jeleňov, 40 % jeleníc, 20 % jeliencat. Koeficient prírastku 0,8.

Plánovaná veková štruktúra jeleňov je nasledovná:

I.VT – ročné a dvojročné jelene 23%

II.VT – trojročné až šesťročné jelene 32%

III.VT – sedemročné až desaťročné jelene 25%

IV.VT – jedenásťročné a staršie jelene 20%.

Tab.č.3:

Výpočet NKS, JKS, LSO a výšky odstrelu jelenej zveri

	Jeleň I.VT	Jeleň II.VT	Jeleň III.VT	Jelen IV.VT	Jelen spolu	jelenica	jeliencia	spolu
NKS v %	23	32	25	20	100/40	40	20	100
NKS v ks	5	7	6	5	23	23	12	58
prírastok							18	18
LSO	9	8	6	6	29	29	18	76
odstrel	4	1	0	1	6	6	6	18

Plán chovu a lovu zveri, ktorá je vo zvernici chovaná užívateľ prostredníctvom poľovníckeho hospodára predloží na schválenie Okresnému úradu v Žiari nad Hronom.

Pri súčasnom letnom kmeňovom stave bude plán lovu v zmysle platnej poľovníckej legislatívy postavený tak, aby skutočné stavy zveri vo zvernici dosiahli cieľovú početnosť jednotlivých druhov zveri v čo najkratšom čase. Lov bude v zmysle cieľa zvernice zameraný na selektívnu reguláciu jedincov nesúcich do ďalšieho chovu, jedincov chorých, slabých a prestarnutých. Je potreba ponechať po každej stránke len vyhovujúce chovné jedince. Zo samíc je potreba vyradiť tie, ktorých potomstvo je podpriemerné. Skutočný odstrel zveri vo zvernici až do dosiahnutia normovaných kmeňových stavov sa na prechodný čas zníži. Plán odstrelu v tomto prípade vypočíta pomocou vzorca:

$$O=P-(JKS-NKS)/D$$

Kde O- ročný odstrel v kusoch, P očakávaný ročný prírastok, JKS jarný kmeňový stav, NKS- normovaný kmeňový stav, D počet rokov za ktorý sa má dosiahnuť NKS.

3.2.3 Danielia zver – manažment vekových tried

Plánovaný pomer pohlavia je 1:1. Plánovaná veková a pohlavná štruktúra populácie je 40% danielov, 40 % danielic , 20 % danielčat. Koeficient prírastku 0,8.

Plánovaná veková štruktúra danielov v NKS je nasledovná:

I.VT – ročné a dvojročné daniiele 32%

II.VT – trojročné až sedemročné daniiele 45%

III.VT – osemročné a staršie daniiele 23%

Tab.č.4:

Výpočet NKS, JKS, LSO a výšky odstreľu danieliej zveri

	daniel I.VT	daniel II.VT	daniel III.VT	daniel spolu	danielica	danielča	spolu
NKS v %	23	32	25	100/40	40	20	100
NKS v ks	3	5	3	11	11	6	28
prírastok						5	5
LSO	4	6	4	14	14	5	33
odstrel	1	1	1	3	3	0	6

Plán chovu a lovu zveri, ktorá je vo zvernici chovaná užívateľ prostredníctvom poľovníckeho hospodára predloží na schválenie Okresnému úradu v Žiari nad Hronom.

Pri súčasnom letnom kmeňovom stave bude plán lovu v zmysle platnej poľovníckej legislatívy postavený tak, aby skutočné stavy zveri vo zvernici dosiahli cieľovú početnosť jednotlivých druhov zveri v čo najkratšom čase. Lov bude v zmysle cieľa zvernice zameraný na selektívnu reguláciu jedincov nesúcich do ďalšieho chovu, jedincov chorých, slabých a prestarnutých. Je potreba ponechať po každej stránke len vyhovujúce chovné jedince. Zo samíc je potreba vyradiť tie, ktorých potomstvo je podpriemerné. Skutočný odstrel zveri vo zvernici až do dosiahnutia normovaných kmeňových stavov sa na prechodný čas zníži. Plán odstreľu v tomto prípade vypočíta pomocou vzorca:

$$O=P-(JKS-NKS)/D$$

Kde O- ročný odstrel v kusoch, P očakávaný ročný prírastok, JKS jarný kmeňový stav, NKS- normovaný kmeňový stav, D počet rokov za ktorý sa má dosiahnuť NKS.

3.3 Kritériá chovnosti

Kritériá chovnosti sa pre odlov jelenej a danielej zveri nestanovujú. V prvom rade treba selektívny odstrel zamerať na zlepšovanie zdravotného stavu zveri. Odborný personál musí dôsledne vyradovať každého na chov nesúceho jedinca. Vo zvernici sa nenachádzajú prirodzené selektory a preto ich musíme doplniť umelými, a to najmä zásahom chovateľa - poľovníka. Umelá selekcia, ktorú uskutočňuje chovateľ, sa však vykonáva za určitým cieľom. Ide nielen o to, aby zver mala dobrú telesnú kondíciu, ale aj kvalitnú trofej, divinu, kožu a pod. Na dosiahnutie tohto cieľa má poľovníctvo stanovené určité kritériá a zver sa posudzuje na ich základe, a ak im nezodpovedá, vyraduje sa z ďalšieho chovu.

3.4. Opis zootechniky chovu,

Vo zvernici bude existujúca populácia základného chovného stáda jelenej zveri prevažne z miestnej proveniencie, základné stádo danielej zveri bude treba zakúpiť. Populácia miestnej jelenej zveri je pomerne kvalitná, ale odporúčame na občerstvenie krvi občas vykonať zazverovanie. Pri zazverovaní je potrebné zohľadniť nasledovné požiadavky:

- zakúpiť naraz čo najväčší počet zveri,
- zakúpiť len mladú zver do veku 2 - 3 rokov,
- zver musí byť v dobrej kondícii a zdravotnom stave,
- zver je vhodné zaobstarať z rôznych nepříbuzných chovov,
- novovypustenú zver označiť viditeľnými značkami, aby sa predišlo ich predčasnemu odloveniu,
- zver pred vypustením do odchovnej časti zvernice umiestniť do aklimatizačno-karanténnej časti.

Pred každým osviežovaním krvi treba zver vo zvernici silne početne zredukovať. Keby sme do silne zazverenej poľovnej zvernice vypustili len malý počet cudzej zveri na osvieženie krvi, nedosiahli by sme svoj cieľ z dvoch príčin. Predovšetkým by malé množstvo „novej krvi“ zaniklo v záplave starej , domácej , takže genofond novej krvi by bol veľmi rýchlo pohltý genofondom domácej zveri, ktorý je vo veľkej prevahe. Ešte pravdepodobnejšie však je, že nová zver, najmä slabšie jedince by v konkurencii s domácou zverou vo zvernici vôbec neobstáli , lebo by ich prenasledovala, obmedzovala a utláčala. Je to dané teritorialitou a bojovnosťou tejto zveri.

Voľná neusmerňovaná plemenitba zveri vo zvernicovom chove nie je chovateľsky výhodná. Už po niekoľkých rokoch totiž nastáva degradácia zveri, t.j. zhoršuje sa jej zdravotný stav, klesá prírastok, a postupne sa zmenšuje jej telesný rámec.

4. NÁVRH BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV

4.1 Lesotechnické opatrenia

Lesné porasty svojou funkciou poskytujú zveri refúgium a potravu. Produkčná funkcia lesov vo zvernici je podradená osobitnému cieľu a to je chov zveri. Lesy vo zvernici Pitelová budú tvoriť lesy osobitného určenia podľa § 14 ods. 2. písm d) zákona 326/2005 o lesoch v znení neskorších predpisov (lesy osobitného určenia vo zverniciach a bažantniciach). Cieľom lesného hospodárstva nie je dopestovať čo najkvalitnejšie lesné porasty, ale prispôbiť porasty tak, aby čo najlepšie vyhovovali trofickým a topickým nárokom zveri. Znamená to hlavne zníženie zakmenenia rubných porastov (zakmenenie 0,3-0,4), predĺženie rubnej doby (120-140 rokov), podpora fruktifikácie plodonosných drevín. Na zvýšenie potravinovej ponuky odporúčame okolo ciest a priesekov vysadiť plodonosné dreviny (plánka, pagaštan, jarabina, gaštan), ktoré sa následne mechanicky ochránia.

V súčasnej dobe sa hospodári podľa predpisu Plánu starostlivosti o les a pokynov odborného lesného hospodára.

Z uvedeného vyplýva, že v lesných porastoch treba uplatňovať osobitný režim hospodárenia s cieľom prispôbiť ho čo najviac potrebám zveri.

Vo zvernici je výhodnejšie menšie zakmenenie, aby na zem dopadalo viac slnečného svetla podporujúceho rast prízemnej a krovinovej etáže. Tá sa dá dosiahnuť len vtedy, ak ide o lesy osobitného určenia. V súčasnosti je na záujmovom území pôdnou prikrývkou tráva, ale aj kroviny, lieska aj raždie. V mnohých dielcoch pôdna pokrývka chýba. Vo zvernici treba znížiť zakmenenie na 0,3 až 0,4, aby vznikli pastevné lesy (riedkolesie). Pastevné lesy majú význam hlavne v záujme zvýšenia fruktifikácie stromov, hlavne dubov, ďalším významom pastevných lesov je, že na pôdu dopadne viacej svetla a vytvára sa bohatá trávno-bylinná a krovitá etáž..

Je potrebné vytvoriť i vhodné podmienky pre úkryt zveri, v podstate ide o vytváranie súvislých komplexov mladín s minimálnou rozlohou 2 až 3 ha prostredníctvom holorubov, alebo viac menších s min. výmerou asi 0,03 ha vo forme kotlíkov. Ak chceme, aby túto húštinu zver využívala viac rokov ako úkryt, musíme ju každých 5 až 10 rokov (čo závisí od intenzity výmladnosti drevín) zosekávať alebo zrezávať.

4.2 Agrotechnické opatrenia

Prirodzená úživnosť zvernice sa zvýši starostlivosťou o úživné plochy. Tie ako je už spomenuté budú situované na miestach lesných skladov, funkčných plôch a násypoch lesných ciest, ktoré nie sú využité pre potreby lesného hospodárstva. Na týchto plochách sa zabezpečí výsev d'atelinotravných miešaniek, ktoré dobre znášajú spásanie a zároveň majú vysokú nutričnú hodnotu. Podobne i strelecké linky a ostatné poľnohospodárske pozemky sa osejú miešankami.

5. TECHNICKÉ ZARIADENIA

5.1 Oplotenie

Obvodové oplotenie zvernice musí byť veľmi pevné a prispôsobené tak, aby znemožňovalo prenikanie predátorov, najmä psov. Okrem toho má v maximálne možnej miere sťažovať vniknutie nepovolaných osôb (okrem miest na to prispôsobených) do areálu a samozrejme bezpečne znemožniť únik chovanej zveri, a to aj pri vysokej snehovej pokrývke.

Z týchto dôvodov navrhujeme oplotenie vykonať 3,15 až 4,00 mm hrubým pozinkovaným pletivom o veľkosti ôk 10x10 až 15x15cm. Stĺpy budú zhotovené z vinohradníckych stĺpikov o priereze 10x10cm. Stĺpy musia byť 300 cm dlhé, tieto sa zapustia do zeme 50 cm. Pletivo sa spravidla do zeme zapúšťať nebude, vybuduje sa z vnútornej strany vo výške 30cm nad zemou elektrický ohradník, ktorý zabráni vnikaniu zveri do zvernice. Vzdialenosť medzi stĺpmi závisí od konfigurácie terénu. Každý rohový stĺp a v priamej línii každý cca 10. stĺp musí byť spevnený podperami.

Veľmi dôležité je pletivo v spodnej časti dôkladne zabezpečiť proti podrytiu a nadvihnutiu. Dôležité je oplotenie riadne vystužiť aspoň 5 mm hrubým napínacím drôtom, ktorý v spodnej časti prichytíme o zvernicové pletivo, potom ďalší 2. rad dávame vo vzdialenosti 70 cm nad zemou a ďalšie 2 na vzdialenosť 75 cm. Veľmi dôležité je pletivo k napínacím drôtom dokonale pripevniť. Spevnenie plotu sa môže riešiť aj kombinovaných spôsobom v závislosti od zeminy, podložia a možnosti kopania ryhy, o čom sa rozhodne pri samotnej realizácii oplotenia.

Brány sú potrebné 3 ks. Hlavná brána bude opatrená mrežou slúžiacou na zabránenie úniku zveri pri otvorenej bráne.

Obrázok 1 Mreža zabráňujúca úniku zveri pri otvorenej bráne

Obrázok 2 Vchodová brána môže vyzerat' aj takto

Jamy na stĺpy sa tam, kde to bude možné navrtajú vrtákom. Ak by sa zver pokúšala preskočiť do zvernice cez oplotenie, môže sa na niekoľkých miestach naň naviazať ultrafialová alebo oranžová fóliová páska vo vzdialenosti cca 1,5 m od seba, aby prekážka bola viditeľná.

Pri určovaní trasy plotu treba dbať na to, aby nevznikali ostré uhly, ale maximálne pravé, resp. ešte lepšie tupé, aby zver tu neprišla k úrazu.

Celková dĺžka obvodového pletiva o výške 200 cm je 6,20 km. Napínacieho drôtu potrebujeme v bm 4 krát toľko (24,80 km). Stĺpy - 1500ks, podpery 500ks.

Vo zvernici v dielci 35_00 sa vybuduje karanténna zvernička asi o výmere cca 3,00ha.

Z dôvodu umožnenia prechodu obyvateľov cez oplotenie, je možné vybudovať na vhodných miestach prechodové rebríky vo vzdialenosti cca 200 až 500m od seba. Na oplotenie je potrebné zavesiť výstražné tabule „Vstup len na vlastné nebezpečie“, vo vzdialenosti tak, aby bolo vidieť z jednej tabule na druhú. Tieto tabule, pokiaľ budú zhotovené vo výstražnej farbe, budú slúžiť aj ako odrádzadlá pre zver.

5.2 Krmné zariadenia a vnadiská

Vo zvernici je potrebné vybudovať krmoviská, základy majú byť z panelov alebo betónu, ktoré musia mať spád za účelom odvodnenia, na ktorých budú umiestnené krmné zariadenia.

Na podávanie siláže a dužinatého krmiva je potrebné vybudovať betónovú plochu (prípadne z panelov) 6 x 4,5 m v počte min 3 ks.

Obrázok 3 Zásobník s podávačom na jadrové krmivo

Obrázok 4 Solník

Na podávanie objemového krmiva je najvhodnejšie bodovať prekryté rebrinové kŕmidlá na priame podávanie objemového krmiva, resp. budovať kŕmidlá opatrené zásobníkom.

Obrázok 5 Kŕmlec bez zásobníka

5.3 Posedy, úprava vodných zdrojov a tokov

Vysoké posedy sú nepostrádateľným zariadením, ktoré uľahčujú nevyhnutné sústavné pozorovanie zveri a kontrolu areálu zvernice. Navrhujeme ich stavať ako stabilné, uzavreté, zastrešené zariadenia s výškou podlahy 3-5 m nad zemou. Treba ich robiť uteplené, okienka zasklené - na všetky strany, aby sa mohli otvárať, veľmi pevné, odolné voči silným vetrom, výstupné rebríky so zábradlím, aby zodpovedali všetkým zásadám BOZP. Treba ich upevniť do zabetónovaných pätiiek.

Celkom je potrebné vybudovať 8 krytých posedov. Posedy je potrebné rozmiestniť tak, aby sa zver mohla pohodlne sledovať aj pri prikrmovacích zariadeniach, sčítavať, posudzovať, prípadne na chov nesúca strieľať. Okrem kazateľnicových posedov je potrebné vybudovať i prenosné lavice, ktoré sú vhodné na sledovanie zveri najmä v letnom období a dajú sa použiť i ako strelecké stanovištia.

Dôležitým poľovníckym zariadením sú aj poľovnícke chodníky. Ich hustota a dĺžka má byť taká, aby sa dalo pohodlne prísť do každej časti zvernice. Chodníky majú sprístupniť aj všetky posedy, ktoré sú na ploche zvernice.

Obrázok 6 Krytý kazateľnicový posed

Obrázok 7 Prenosná lavička pre jednu a dve osoby

Obrázok 8 Pri vodných tokoch je potrebné vybudovať napájadlá

Obrázok 9 Kalužisko

5.4 Ostatné poľovnícke zariadenia,

Pre bezproblémový chod zvernice potrebuje prevádzkovateľ aj iné zariadenia, ide hlavne o odchytové zariadenie, ktoré slúži na odchyt živej zveri z dôvodu zazverovania iných revírov, resp. z dôvodu vykonávania veterinárnych kontrol a pod. Na prevoz zveri slúži prepravná bedňa.

Obrázok 10 Aj takto môže vyzerat' odchytné zariadenie

6. KALKULÁCIA POTREBY KRMIVA

V súčasnosti žiadny platný legislatívny predpis nestanovuje potrebu krmiva pre zver chovanú vo zverniciach tak, ako to v minulosti určovala smernica MP SR č. 244/1998-700 zo dňa 1. augusta 1998 o poľovníckom plánovaní, štatistike a dokumentácii. Vyhláška MP SR č. 344/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve v znení neskorších predpisov, uvádza v prílohe č. 12 pre jeleniu zver 3,0 kg objemové krmivo, 0,5 kg jadrové krmivo a 1,3 kg dužinaté krmivo. Tieto množstvá platia skôr pre voľne žijúcu zver. Stanovené denné množstvá ako aj celkové množstvá krmiva vypočítané podľa v súčasnosti už neplatného predpisu sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách. V každom prípade sa jedná o minimálne množstvo krmiva vypočítané pre normovaný stav zveri.

Zver chovaná vo zvernici na rozdiel od zveri vo voľnom poľovnom revíry je potreba prikrmovať aj v letnom období a v zime intenzívne kŕmiť. Kŕmením možno udržať jej početnosť, hustotu a kvalitu na primeranej úrovni. Prvoradý cieľ zvernice je poskytovať kvalitné trofeje, to predpokladá, že zver bude mať po celý rok zabezpečenú plnohodnotnú výživu a doplnky. Potrava musí obsahovať okrem vyváženého množstva živín a vlákniny aj dostatok minerálnych látok. Tie sa do potravy dopĺňajú minerálnymi lizmy, alebo hotovým zmiešaným krmivom.

Stanovené denné množstvá, ako aj celkové množstvo krmiva je uvedené v nasledujúcich tabuľkách. Dĺžku prikrmovacieho obdobia sme stanovili na 365 dní.

Potreba krmiva pre jeleniu zver:

druh krmiva v kg na den a ks NKS 58ks	mesiace												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	
	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58	58	
jadrové	1,5	1,5	1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,5	1	1,5	
objemové	3,75	3,75	2,25	0,75						0,75	2,25	3,75	
dužinaté	1	1	1,5	1,5						0,5	0,5	1	
soľ, min.lizy	0,02	0,02	0,06	0,06	0,08	0,08	0,05	0,05	0,02	0,02	0,02	0,02	
druh krmiva v kg	mesiace												spolu
jadrové	2697	2436	1798	1392	1438	1392	1438	899	870	899	1740	2697	
objemové	6743	6090	4046	1305	0	0	0	0	0	1349	3915	6743	
dužinaté	1798	1624	2697	2610	0	0	0	0	0	899	870	1798	
soľ, min.lizy	35,96	32,48	107,9	104,4	143,8	139,2	89,9	89,9	34,8	35,96	34,8	35,96	

Potreba krmiva pre danieliu zver:

druh krmiva v kg na den a ks NKS 28ks	mesiace												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	
	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	
jadrové	1	1	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,03	0,3	0,3	0,7	1	
objemové	2,25	2,25	1,5	0,45						0,45	1,5	2,25	
dužinaté	0,6	0,6	1	1						0,3	0,3	0,6	
soľ, min.lizy	0,01	0,01	0,04	0,04	0,06	0,06	0,06	0,3	0,01	0,01	0,01	0,01	
druh krmiva v kg	mesiace												spolu
jadrové	868	784	607,6	420	434	420	434	26,04	252	260,4	588	868	
objemové	1953	1764	1302	378	0	0	0	0	0	390,6	1260	1953	
dužinaté	520,8	470,4	868	840	0	0	0	0	0	260,4	252	520,8	
soľ, min.lizy	8,68	7,84	34,72	33,6	52,08	50,4	52,08	260,4	8,4	8,68	8,4	8,68	

Vzhľadom k tomu, že zver vo zvernici nebude mať prístup k prirodzene sa vyskytujúcej potrave, je potrebné predkladať krmivo pravidelne, každý deň a v plnej dávke.

Krmivo musí obsahovať v dostatočnom množstve a vo vyváženom pomere všetky živiny a ostatné látky, ktoré zver potrebuje. Zo živín sú to bielkoviny, uhl'ohydráty a tuky. Z produkčného hľadiska sú najdôležitejšie bielkoviny. Potreba bielkovín sa mení podľa ročného obdobia. V zime je silne znížená ale koncom zimy a začiatkom jari sa rapídne zvyšuje. V záchovnej dávke sú najdôležitejšie uhl'ohydráty a tuky.

Zásady správneho kŕmenia zveri spočívajú v podávaní krmiva na teplých a záveterných miestach. Intenzita kŕmenia závisí od toho v akej miere zver predložené krmivo prijíma, krmivo musí mať zver k dispozícii každý deň. Zveri možno predložiť len zdravotne nezávadné krmivo a nezobraté krmivo z kŕmnych zariadení pravidelne odstraňovať, aby nedošlo k jeho znehodnoteniu. Nový druh krmiva zveri predkladať pozvoľne, aby si na neho zvykla a dokázala ho stráviť.

Pri prikrmovaní a celkovom zabezpečovaní výživy zveri, treba vychádzať z potreby živín v zimnom období.

7. Zabezpečenie základného chovného stáda

Vo zvernici bude existujúca populácia základného chovného stáda jelenej zveri z miestnej proveniencie. Populácia miestnej zveri je pomerne kvalitná, ale odporúčame na občerstvenie krvi občas vykonať zazverovanie. Pri zazverovaní je potrebné zohľadniť nasledovné požiadavky:

- zakúpiť naraz čo najväčší počet zveri,
- zakúpiť len mladú zver do veku 2 - 3 rokov,
- zver musí byť v dobrej kondícii a zdravotnom stave,
- zver je vhodné zaobstarať z rôznych nepříbuzných chovov,
- novovypustenú zver označiť viditeľnými značkami, aby sa predišlo ich predčasnému odloveniu,
- zver pred vypustením do odchovnej časti zvernice umiestniť do aklimatizačno karanténnej časti.

Danieliu zver bude treba dovieŕ hlavne z kvalitných chovov a zverníc na území SR, ale i napríklad z Maďarskej republiky.

8. Ostatné návrhy a odporúčania

8.1. Potreba poľovne upotrebitel'ných psov

V súčasnej platnej poľovníckej legislatíve nie je taxatívne uvedené aký počet a aké druhy poľovne upotrebitel'ných psov má užívateľ pri ochrane a love zveri vo zverniciach používať (§ 26 ods. 1 písm. o zákona 274/2009 Z.z. o poľovníctve). Vo zvernici preto odporúčame používať dvoch poľovne upotrebitel'ných psov, ktoré majú kvalifikáciu na dohľadávanie jelenej a danielovej zveri.

8.2. Veterinárne opatrenia zohľadňujúce pohodu zvierat

Vo zvernici sa bude chovať jelenia a danielia zver. Zvernica musí byť vybudovaná tak, aby v nej nedošlo k poraneniu zveri.

1).Zvernica po schválení musí byť registrovaná na príslušnej RVPS ako prvovýrobca potravín s uvedeným rozsahom činnosti (produkcia potravín, uvádzanie na trh ako malé množstvá potravín) .

2).Vo zvernici je potrebné dodržiavať veterinárne opatrenia, ktoré pri uznávaní zvernice určí príslušná regionálna veterinárna správa najmä:

a) oplotenie musí byť konštruované tak, aby nespôsobovalo zranenia zveri, v oplotení nesmú byť použité vnútorné ostré a pravé uhly

b) odchytové zariadenia musia byť konštruované tak , aby nespôsobovali zranenia zveri a nedochádzalo v nich k týraniu a poškodzovaniu zdravia akýmkoľvek spôsobom

c) musí byť vybudovaný dostatok kŕmnych zariadení pre jednotlivé druhy chovanej zveri

d) musí byť vybudovaný dostatok vodných zdrojov prístupných počas celého roka

e) na prikrmovanie používať len zdravotne bezpečné krmivo, jeho uskladňovanie zabezpečiť v krytých zariadeniach a predkladanie zveri na spevnených plochách,

f) denné sledovanie zdravotného stavu zveri a dostatok vody v sekciách s vyššou koncentráciou zveri,

h) dodržiavať hygienu na krmoviskách, pravidelná dezinfekcia a asanácia zvyškov krmiva minimálne 2x ročne, pri vykladaní krmiva na zem striedanie plôch minimálne 1x ročne

i) pravidelná kontrola a asanácia vodných zdrojov, podľa typu napájacieho zariadenia a jeho stavu, minimálne však 2x ročne

j) v odchytových zariadeniach manipulovať so zverou čo najkratšie a takým spôsobom, ktorý spôsobuje čo najmenší stres (napríklad v noci), resp. manipulovať so zverou za použitia sedatív

k) zabezpečiť trvalú spoluprácu so zmluvným veterinárnym lekárom

l) zabezpečiť veterinárne vyšetrenie a včasné odstránenie každého kusa uhynutej zveri podozrivej z prenosnej choroby,

m) dovoz živej zveri do zvernice môže byť len z oblasti, kde nie sú stanovené veterinárne obmedzenia na daný druh zveri, zver musí byť sprevádzaná veterinárnym certifikátom

n) do zvernice dovážať a vypúšťať len zdravú zver v dobrom kondičnom stave, pred vypustením zver držať v izolácii ak to nariadil orgán veterinárnej správy

p) zabezpečiť pravidelné ročné koprologické vyšetrenie trusu zveri, a v prípade potreby vykonať dehelmintizáciu zveri za dozoru veterinárneho lekára a dodržovania ochranných lehôt lovu zveri po vyložení antihelmitík

q) zabezpečiť uloženie ulovenej zveri na bezpečnom mieste do výsledku vyšetrenia, ak je zverina určená na trh podľa národného predpisu o malých množstvách zveriny dodávaných konečnému spotrebiteľovi alebo miestnej maloobchodnej prevádzkarni

r) zabezpečiť včasný odstrel chorej a poranenej zveri

s) zabezpečiť asanáciu vývrhov ulovenej zveri podozrivej z prenosnej choroby

Pre zabezpečenie riadneho chodu zvernice musíme dodržiavať nasledovné zásady:

- Zákaz vstupu cudzím osobám do zvernice (okrem miest na to určených a v dobe na to určenej). Cudzie osoby sa môžu pohybovať vo zvernici len za doprovodu zverostrážcu za účelom, ktorý majú vykonávať vo zvernici.
- Pri každej bráne musí byť účinná dezinfekčná rohož a pre motorové vozidlá dezinfekčný brod.
- Kŕmne a odchytové zariadenia treba stále udržiavať v dobrom hygienickom stave, treba ich pravidelne čistiť a dezinfikovať.

Vo zvernici treba sledovať rast a kondíciu mladej zveri, všetky slabé a podozrivé z ochorenia je treba vyradiť. Každý ulovený jedinec, ktorý je podozrivý na nejaké ochorenie a tak isto nájdený uhynutý jedinec vo zvernici a jeho okolí sa musí dať na veterinárne vyšetrenie.

Pastevné plochy musia byť upravené tak, aby neboli zdrojom nákazy pre zver. Treba ich každý rok ošetriť. Vodné toky a zdroje treba vyčistiť a prehľbiť, aby v nich bol dobrý prietok, aby ich okolie nebolo zamokrené a rozbahnené. Voda musí byť zdravotne nezávadná.

Zver musí mať kľud vo zvernici, nesmie byť vyrušovaná alebo plašená. Doporučujeme vykonať dvakrát ročne koprologické vyšetrenie a na základe výsledku vykonať odčervovanie pod veterinárnym dozorom.

Vo zvernici treba likvidovať líšky a iné predátory, ktoré by mohli prenášať besnotu.

Zverostrážca musí denne prehliadať oploenie zvernice, či nie je poškodené a sledovať jej riadny chod.

9. Záver

Navrhovaná zvernica bude slúžiť na intenzívny chov a lov jelenej a danielej zveri s prihliadnutím na dodržiavanie selektívneho odstrelu a maximalizáciu poľovníckeho využitia.

10. Prílohy

10.1	Súpis pozemkov, prehľad druhov pozemkov.....	1 str.
10.2	Výpis z programu starostlivosti o les.....	16 str.
10.3	Mapa poľovného hospodárenia.....	1 str.
10.4	Zákres zvernice do katastrálnej mapy.....	1 str.
10.5	Objednávka.....	1 str.
10.5	Zoznam porastov a parciel zahrnutých do zvernice.....	2 str.

10.1 Súpis pozemkov, prehľad druhov pozemkov

kat.územie	číslo LV	CKN č.	druh pozemku	výmera parcely podľa GP (ha)	vlastník	obhospodarovateľ
Stará Kremnička	1133	865/12	lesný pozemok	58,6068	Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Banská Bystrica, Námesie SNP 19, Banská Bystrica	M&J BUSINESS, s.r.o., Svätý Anton 2
spolu				58,6068		
Pitelová	1697	2108/7	lesný pozemok	80,7088		
		2109/3	lesný pozemok	0,3150		
		2164/3	lesný pozemok	0,1263		
		2189/2	lesný pozemok	13,7322		
		2190/2	lesný pozemok	0,9281		
spolu				95,8104		
celkom				154,4172		